

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 413193

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XI (6)

BUENOS AIRES, 24. SEPTIEMBRE (SEPTIEMBRE) 1953

Nº. (Štev.) 38

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

KDO NE POZNA DOMOVINE?

Pet let je že minilo, odkar smo zadnji “novodošli” prišli v Argentino. Označena “novodošli” že ne odgovarja več smislu, ki ga je imela pred leti. Čas je opravič svoje. Ostale pa so nam naloge, ki nam jih je naložila naša odločitev, da zapustimo svojo domovino in gremo v svet. Zgubili smo bitko, toda ne, ker je zmagal sovražnik, ampak, ker je z lažjo in prevaro omamili zapadne zaveznike, da so ga postavili na oblast in našo domovino izročili komunizmu. Laž in prevara sta začasno zmagali.

Naša dolžnost pa je, da kljub trenutno izgubljeni bitki nadaljujemo borbo do končne zmage, ko bo naša domovina svobodna in ko bo zmagala resnica.

V Argentini živijo tudi bratje in sestre nam po krvi, ki so prišli v to deželo pred nami. Niso jih vodili ideološki razlogi; največkrat predvsem ekonomski. Toda v veliki večini so in so bili dobri, pošten, delavni Slovenci. Pa kakor so zapadni zavezniki postali žrtev laži in prevare, tako so komunistični agenti tudi te naše Slovence v Argentini naravnost dušili z lažnimi novicami in mamili s prevarantskimi gesli.

Ko smo prišli mi v Argentino, so nas gledali premnogi naših bratov in sester kot morilce in izdajalce. Laž in prevara sta triumfirala.

Danes težko še najdeš Slovenca ali Slovenko, ki bi temu verjel.

Ko je bil v začetku leta 1952 v Argentini znova na obisku naš slovenski škof dr. Gregorij Rožman, mu je “Naša Domovina”, t. j. slovenski list v službi Titove komunistične propagande, poskusil jemati ugled z lažjo. Urednike “Naše Domovine” smo ponovno pozvali v našem listu, da dokažejo svoje trditve, da navedejo severnoameriške časopise po imenih, da povedo kdaj in pred katerim sodiščem je tožil škof dr. Rožman in katero ameriškosodno sodišče je izdalo kako sodbo in potrdilo izrek ljubljanskega sodišča o škofu dr. Rožmanu.

Pol drugo leto je minilo, a uredniki “Naše Domovine” niso odgovorili. Ni-ma-jo toliko močastosti, da bi priznali: Ni res, kar smo pisali o škofu dr. Rožmanu.

Zakaj vse to danes pišemo?

Isti list “Nova Domovina” v šte- v. z dne 31. avgusta piše o neki gospodarski organizaciji slovenskih naseljencev, ki so prišli v Argentino pred nami. V tem članku pravi med drugim:

“V zadnjem času so se za naše trgovsko gibanje začeli zanimati tudi novodošli, ker vidijo, da imajo stari naseljenci denar, s katerim bi oni radi gospodarili. Na to moramo posebno opozoriti, ker mi nismo za nobeno skupnost z ljudmi, ki ne poznajo svoje domovine”.

Očitajo nam torej, da ne poznamo svoje domovine. Ko so propadli vsi slagerji o izdajstvu, o krvavih rokah, o obsodbah v ameriških sodiščih itd. itd., pravijo nam, da ne poznamo domovine.

Ni naš namen dokazovati gospodom pri “Novi Domovini” v koliko mi poznamo domovino ali ne. Le to jim povemo:

Tisti, ki je kakorkoli v službi komunizma, tisti ne pozna domovine, ker je po komunističnem nauku poznati ne sme. Komunizem je mednarodni in potoki krvi so bili preliti v borbi med brezdomovinskimi in nenarodnim komunizmom in onimi, ki ljubijo svojo domovino.

Ali verjamete, da bi slovenski naseljenci v Argentini, ki so prišli sem pred nami še danes imeli vsa slovenska društva, ki so kdaj obstojala, če bi nekatere njihove voditelje pri njih delu vodila domovinska ljubezen do slovenstva in slovenskega kulturnega udejstvovanja, ne pa, da so se vključili v propagando službo brezdomovinskega in nenarodnega komunizma, pa naj bo ta Stalinov ali Titov, komunizem v Unio- n Eslavi, ali izven nje.

Prepričani smo, da je v srcih ogromne večine slovenskih naseljencev, ki so prišli pred nami v Argentino, da ne omenimo posebej trdih Kraševcev in vztrajnih Prekmurcev, domovinska lju-

bezen v notranjosti srca globoko zasidrana ter prava slovenska poštenost tako močna, da ju nevihte komunističnih laži in prevare niso mogle uničiti.

Toda, če je komunizem z lažjo in prevaro uspel omamiti in speljati začasno na krivo pot diplomate, politike in držav- niki, ali se moremo čuditi, če so postali žrtev laži in prevare preprosti, dobri, delavni ljudje?

Z zadovoljstvom pa moremo ugotovi- ti: ta doba prehaja v zgodovino. Laž in prevara komunističnih propagandistov

KONGRES MEDNARODNE ZVEZE KRŠČANSKO-DEMOKRATSKIH STRANK IN NJENE MLADINE

SLOVENSKO LJUDSKO STRANKO JE ZASTOPALO PET DELEGATOV

Mednarodna zveza krščansko-demo- kratskih strank, ki je združena v Nou- velles Equipes Internationales je prire- dila svoj sedmi letni kongres v franco- skem mestu Tours-u v dneh od 3. do 6. septembra t. l., kateremu je od 7. do 10. septembra sledil mladinski kongres istih strank.

Kongresa so se udeležili zastopniki krščansko-demokratskih strank iz 18 držav. Navzoči so bili tudi zastopniki Slovenske ljudske stranke, ki je na prvem kongresu imela 5 delegatov, na mladinskem pa 4.

KONGRES MEDNARODNE ZVEZE KRŠČANSKO-DEMOKRATSKIH STRANK

Letošnji kongres je bil posvečen za Evropo in posredno za mednarodni po- litični razvoj odločujočemu problemu: Narodna oblast in pojem državne su- verenitete. Če upoštevamo dejstvo, da so na kongres prišli najodličnejši pred- stavniki evropskih krščansko demo- kratskih strank, ni treba ša posebej povdar- jati važnosti in bogate vsebine teh študijskih dni.

Kongres se je vršil v slavnostni dvo- rani mestne hiše, kjer je 3. septembra ob prisostnosti tamošnjega prefekta ter številnih francoskih in drugih ministrov začel kongresno zborovanje belgijski minister in predsednik NEI g. A. DE SCHRYVER. V kratkem pozdravnem govoru je povdaril, da se letošnji kongres vrši v času, ko se v Evropi odigra- vajo važni dogodki in ko je Evropa po- stavljena pred zgodovinsko izbiro: ali se združi in organizira ali pa razceplja- na propade.

Minister DUPRAZ je naglašal, da mora Evropa opustiti misel na samo vo- jaško obrambo, ker ji je poleg te po- trebna še idejna, gospodarska in politič- na združitev.

Tajnik NEI, francoski minister BI- CHET, je kratko pojasnil ideje, ki so ga vodile pri sestavljanju obširnega poročila o delu, organizaciji in stanju v mednarodni zvezi včlanjenih krščan- skodemokratskih strank. Poročilo je bilo že pred začetkom kongresa razdeljeno med vse delegate. V knjigi je kratko opisana tudi zgodovina Slovenske ljudske stranke.

Najučinkovitejši govornik prvega dne je bil predsednik MRP in podpred- sednik sedanje francoske vlade Pierre- Henri TEITGEN, ki slovi kot eden naj- boljših govornikov sedanjega časa. S prepričevalno besedo je najprej povda- ril, da so osrednja evropska vprašanja: francosko-nemški odnos, skupna evrop- ska vojska ter rešitev gospodarsko- so- cialnih vprašanj. Uspešen odgovor na zadnje vprašanje bi vsem slojem vseh evropskih narodov dal upanje in tudi dejansko možnost za pravično ureditev socialnih odnosov; boljše življenske raz- mere bodo omogočile močno in učinkovi- to obrambo evropske civilizacije, ki je po izvoru in vsebini krščanska.

Teitgen je med drugim dejal: “Brani- ti hočemo svoja polja in mesta, svoje gore in potoke, može, žene in otroke. Toda le krščansko pojmovanje civiliza- cije nam daje pravi smisel. Kajti važno je, da vemo, da je nad denarjem, nad silo in močjo moralna obveznost, ka- tero morajo spoštovati vsi. Kajti važno je, da vemo, da so vsi ljudje in vsi na-

nič več ne uspevata. Nasprotno. Resni- ca vedno krepkeje dviga glavo. To ne velja le za veliki svet, to velja tudi za naše Slovence v Argentini. Prepričani smo, da bo prišel čas, ko nihče od Slo- vencev ne bo več pogledal papirja, na- mazanega s komunistično lažjo in pre- varo, niti poslušal agitatorjev in propa- gandistov, ki so služabniki največjega in najsilnejšega nestvora komunistične- ga sistema-laži.

Trdno smo uverjeni, da bo tudi naša slovenska domovina res svobodna, naša borba končana. Zmagala bo resnica in ljubezen do svobodne domovine.

rodi enaki, tudi, če so majhni in revni. Samo krščanska kultura je strpna do vseh. Skozi molk svojih ječ in grobišč danes vsa Srednja in Vzhodna Evropa priča o tej resnici”.

Govornik je žel viharno odobravanje vseh, ko je pozdravil zastopstva od ko- munistov zaslužjenih narodov, ali ka- kor se je sam izrazil “zastopnike ti- stih, ki upajo in trpijo”. Svoj govor je zaključil s pozivom: “Evropa mora v službo svojega krščanskega poslanstva postaviti vse svoje gospodarske in vo- jaške moči!”

Popoldne istega dne sta govorila nemški univerzitetni rektor von der HEIDTE in francoski odvjetnik Henri TEITGEN, oče dopoldanskega slavnost- nega govornika. Predstavniki nemške krščanskodemokratske stranke je razvi- lali misli o filozofskih ter pravnih osov- vah naddržavne oblasti in o zgodovin- skem razvoju pojma državne suverenit- ete. Drugi govornik je isto snov osvet- lil s političnega vidika. Nazorno je po- kazal, kako individualizem vodi na po- litičnem polju do pretiranega naciona- lizma, ki je največji nasprotnik misli o evropski skupnosti.

V debati, ki je sledila naslednjega dne — petek 4. sept. — je najprej biv. belgijski minister HEYMAN govoril o delu krščanskodemokratske skupine v štrasburškem evropskem parlamentu, bivši nizozemski minister SASSEN pa je prikazal rezultate štrasburških ev- ropških institucij.

Ob sedmih zvečer je prefekt pokraji- ne Touraine na vrtu svojega dvorca sprejel delegate, ki so se udeležili kon- gresa. Prijazno se je pogovarjal tudi z delegati Slovenske ljudske stranke.

Pri večerni debati, ki se je zavlekla skoro do polnoči, so zastopniki krščen- skodemokratskih strank iz raznih držav razlagali svoja stališča do vprašanj, ki jih je obravnaval kongres.

V soboto, — 5. sept. — se je nadalje- vala debata o referatih glavnih govornikov.

Opoldne je predsednik NEI ob navzoč- nosti vseh zborovalcev položil venec pred spomenik padlih vojakov, nakar je župan mesta Tours za vse udeležence kongresa priredil velik sprejem.

V popoldanski debati je govoril tudi predsednik Zveze krščanskodemokr- atskih strank Srednje Evrope Msgr. dr. Kozi-Horvath. V svojem govoru je po- vdarjal trpljenje narodov pod komuni- stičnim nasiljem, naglašal pa tudi ne- varnost Titovega komunizma in njego- ve igre z zahodnoevropskimi državami. Zborovalce je pozdravil tudi glavni tajnik Zveze krščansko-demokratskih strank Srednje Evrope Konrad SIENIE- WICZ.

Zvečer je francoska skupina NEI, ki je organizirala letošnji kongres, udele- žencem priredila banket v eni najbolj znanih kleti v VOUVRAY. Na banketu je spregovoril tajnik francoskega zu- nanjega ministrstva Maurice SCHU- MAN. V svojem pozdravnem nagovoru je naglašal, da je Evropa postala nu- nost ne samo radi boljše nevarnosti, temveč tudi radi gospodarskega in socialnega položaja. Kadar bo Evropa dovolj močna, se bo tudi boljševiska Ru- sija rada ali nerada pogajala z njo. Vsi pa imamo veliko nalogo, je nadaljeval Maurice Schuman, da se borimo pro-

El General Perón expondrá la política agraria del Gobierno

Un extraordinario interés, que se refleja en el gran entusiasmo evidente en los medios rurales de la Provincia de Buenos Aires, ha despertado el magno acto de los agrarios, a realizarse el sábado de esta semana en Pergamino, que será presidido por el Presidente de la República general Perón durante el cual el primer mandatario dirigirá un mensaje al pueblo trabajador del agro para dar a conocer los beneficios que han de derivarse del nuevo régimen.

El presidente llegará a Pergamino a las 9.30 y de inmediato pasará revista a las columnas de trabajadores de sindicatos rurales y organizaciones agrarias, en las que formarán más 20.000 personas.

Como ya hemos publicado este gran acto de Pergamino clausurará la intensa campaña pro aumento de la siembra del maíz que ha venido desarrollándose con pleno éxito en la provincia, bajo los auspicios de su gobierno.

General Perón bo govoril o smernicah svoje agrarne politike

Za mogočno zborovanje poljedelcev in poljedelskih delavcev, ki bo to so- boto v Pergamino v provinci Buenos Aires, je v vseh krogih veliko zanimanje. Udeležba na njem bo ogromna.

Kot smo že poročali, bo na zborovanje prišel tudi predsednik republike ge- neral Perón ter bo s svojim govorom zaključil letošnjo uspešno kampanjo za povečani pridelek koruze.

Predsednik general Perón bo prispel v Pergamino ob 9.30 uri v spremstvu ministrov zveze vlade in ostalih visokih državnih funkcionarjev. Takoj nato bo pregledal vrste, v katerih bo razporejenih 20.000 poljedelskih delavcev in čla- nov poljedelskih sindikatov, nakar bo imel svoj napovedani govor. V njem bo obrazložil smernice agrarne politike svoje vlade ter bo poljedelce in poljedelske delavce opozoril na koristi, ki jih bodo imeli vsi od te politike.

ti ‘staremu človeku’, ki ga zastopata danes marksizem in komunizem ter ure- sničimo ‘novega’, ki bo v smislu krščen- ske pravičnosti in ljubezni znal graditi boljši svet”.

Po končanem banketu so se udeleženci odpeljali na izlet po prekrasni dolini Loire ter občudovali njene lepe gradove, ki so bili veličastno razsvetljeni.

V nedeljo, — 6. sept. — so se vsi ude- leženci kongresa najprej zbrali v bazi- liki ob grobu sv. Martina, kjer je nad- škof mesta Tours daroval sv. mašo ter je v svoji globoko zasnovani pridigi po- kazal, kako je bil sv. Martin v svojem zunanem življenju in v svojem delu prvi Evropejec.

Pred zaključnim zborovanjem je bila seja Izvršilnega odbora, ki je dokončno izdelal resolucije. Pri zaključnem zho- rovanju je predsednik NEI, belgijski državni minister SCHRYVER povzel glavne misli kongresa, nakar je bila prečitana in sprejeta

RESOLUCIJA

v kateri 7. kongres Mednarodne zveze krščanskodemokratskih strank, prežet s skupnimi načeli različnih krščanskode- mokratskih strank naglašajo:

da ima Evropa skupno kulturno ded- ščino, ki je ogrožena in jo je mogoče re- šiti le, če se Evropa združi;

da so vse evropske dežele radi gospo- darskega položaja med seboj odvisne in da more njihov skupni napredek, gospo- darski in socialni biti uresničen le v tes- ni gospodarski skupnosti;

da uresničijo vojaško in politično enotnost.

Resolucija nadalje pravi: Čeprav so direktni in naravni zastopniki narodnih interesov države, vendar obstoja skupen blagor evropski, katerega more zastopa- ti le naddržavna avtoriteta. Do te pa ne more priti, če se zahodno evropske države takoj ne odločijo, da uresničijo evropsko skupnost, ki mora ostati od- prta vsem.

Nadalje resolucija izraža željo, da se bodo vse zainteresirane vlade brez zavlačevanja lotile resnega preučevanja že predloženih načrtov, pri čemer se se- veda ne sme nikdar pozabiti, da mora in more bodoča evropska naddržavna avtoriteta prevzeti v svoje roke le za- deve, katerim države kot take same ni- so kos, mora pa jim pustiti naloge, ka- tere bodo one najboljše izvršile.

Popoldne so udeleženci obiskali kra- je in gradove, na katerih sta živela in delovala francoska pisatelja Ronsard in Hugo. Nekateri udeleženci so morali ra- di kratko odmerjenega časa že s prvi- mi popoldanskimi brzovlaki odpotovati — med temi tudi dva delegata Slov. ljudske stranke, ostali trije delegati SLS pa so izrabili popoldan in so ob- skali slovenske rojake v okolici Toursa.

KONGRES MLADINE KRŠČANSKO-DEMOKRATSKIH STRANK

Po zaključnem kongresu Mednarodne zveze krščansko-demokratskih strank se

je takoj začel kongres mladine Medna- rodne zveze krščansko-demokratskih strank ter je trajal od 7. do 10. septem- bra. Tudi na njem je bila zastopana mladina Slovenske ljudske stranke s svojimi delegati.

Kongres se je začel pod prijetnim vti- som velike zmage krščanske demokr- ske stranke v Nemčiji, katere zgodovin- ski pomen je posebno povdarjal pred- sednik zborovanja Franco Nobili.

Glavni referat, ki je bil uvod v delo kongresa, je imel predsednik francoske mladinske sekcije Philippe FARINE o temi

evropska politična skupnost.

V temeljitom referatu je najprej opi- sal naravo in strukturo evropske poli- tične skupnosti in navajal zadeve, ki naj bi spadale v njeno pristojnost. Na- to je razpravljalo o odnosih do drugih držav, ki ne bi bile članice te skupnosti, v tretjem delu svojega govora je pa jas- no povedal, da “odklanjamo vsak nev- tralizem, prav tako pa tudi križarsko vojno, ker sodimo, da mora biti Evropa najprej močna, nakar bo lahko govorila z Vzhodom.”

Popoldansko skupno zborovanje je bi- lo posvečeno referatu o delu mladinske sekcije Mednarodne zveze krščansko- demokratskih strank ter debati, ki se je razvila ob poročilu tajnika BOBROV- SKEGA.

V torek, 8. septembra, je bilo vse de- lo osredotočeno na delo v komisijah: u- stavno-gospodarsko-socialni ter kultur- ni, v katerih so tudi delegati Slovenske ljudske stranke odločilno posegali v de- bato, zlasti v gospodarsko-socialni ko- misiji.

Po skupnem banketu tega dne je bil nočni obisk razsvetljenih gradov.

V sredo, 9. septembra, so na skup- nem zasedanju posamezne skupine pred- ložile svoje resolucije, nakar je posebna komisija izdelala končno

RESOLUCIJA

katero so udeleženci kongresa sprejeli na zaključnem zasedanju.

V resoluciji mladina Mednarodne zve- ze krščansko-demokratskih strank pov- darja, da mora mladina krščansko-de- mokratskih strank stati v prvih vrstah pri delu in v borbi za Združeno Evropo. Zadrževanje nadalje konkretne cilje tega dela, v peti točki pa “izjavlja, da bo združitev Evrope končana šele, ko bodo danes zaslužjene dežele imele možnost, da se priključijo danes še svobodnim državam. Eden ciljev svobodnih narodov mora biti, da se da zaslužjenim naro- dom možnost in pravica, da svobodno v demokratičnih volitvah izvolijo vlade po svoji volji.

Oba kongresa sta pokazala, kako vse evropske krščansko-demokratske stranke uspešno študirajo pereče sodobne proble- me in kako v resnem delu priprav- ljajo svoje člane za delo pri gradnji Združene Evrope, kjer so prav krščen- ski demokrati že doslej napravili največ in dostikrat nosijo najbolj odgovorna bremena.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Eisenhower je povabil franc. preda, Laniela na obisk v Washington, kjer namerava s njim razpravljati o notranjem franc. položaju, posebej pa še o položaju v francoski Indokinii. — **Truman in Stevenson** sta v svojih govorih napadla Eisenhowerjevo notranjo politiko ter mu očitala, da nima resnega programa. Eisenhowerja je napadal tudi angl. laburistični veljak Bevan, ki je dejal, da Eisenhower "ne ve, kaj hoče, še manj pa njegov zun. minister Dulles." — **Znani emerški republikanski senator Joseph McCarthy**, katoličan, se bo 29. septembra poročil v katedrali sv. Mateja v Washingtonu z gđc. Jean Kerr. McCarthy je star 43 let, Jean Kerr pa 29. Nevesta je prestopila iz presbiterijske sekte v katoliško vero. Jean Kerr je l. 1945 končala študije na washingtonski univerzi ter l. 1948 prišla kot uradnica v McCarthyjevo pisarno v senatnem odboru za raziskovanje protiameriške delavnosti. McCarthy je bil sodnik v Wisconsinu ter je bil l. 1946 izvoljen v ameriški senat. — **Ameriška vlada** je objavila, da bo v slučaju kitajskega napada na brit. kolonijo Hongkong prišla Angliji na pomoč v obrambo tega pristanišča.

ANGLIJA: Soproga l. 1951 izginulega britanskega diplomata Macleana je pred dnevi s svojimi tremi otroci izginila iz Švice neznanokam. Švicarska in britanska policija sta dobili sled za njo v Avstrijo do Dunaja, od tam pa nič več. Menijo, da se je na določenem kraju sešla s svojim možem, ki je pobegnil za železno zaveso in dela za sovjetce.

ITALIJA: Italijanska vlada je objavila široko amnestijo za fašistične vojne zločince, ki so še zaprti. — **Italiji** grozi val stavk, ki naj se začne 24. t. m., če vlada ne bo rešila vprašanja zvišanja plač vsaj na minimum, t. j. 30.000 lir mesečno za delavstvo V stavko bo stopilo 3 milijone komunistov in nekomunistov.

TRST: Spor med Italijo in Titovo Jugoslavijo glede Trsta se je polegleg in pričakujejo, da bo polagoma znova prišlo do poskusov z ene ali druge strani, za mirno rešitev tega problema. Kot dokaz zmanjšanja napetosti navajajo dejstvo, da Tito ni poslal novih čet proti Trstu; da Palla uporablja bolj umirjene izraze kadar govori o Titu in da je Italija umaknila del svojih čet iz bližine Trsta, kamor jih je poslala, ko se je spor razplamtel.

EGIPT: Gral. Naguib je objavil, da so neke tuje velesile, med njimi ZSSR, pripravljale zaroto, s katero so hotele umoriti njega in vse člane njegove vlade ter znova priverst Faruka na oblast. Policija je zarotnikom, ki so dobili za izvedbo zarote izplačanih 200.000 funtov sterlingov, prišla na sled in jih zaprla. Vsi pridejo pred vojaško sodišče in bodo usmrčeni.

ZSSR: Za preosnovo sovjetske vlade in partije, kjer je postal prvi tajnik 52 let stari Ukrajinec Kruščev, so izvedli spremembe tudi v vladi na Češkoslovaškem, prav tako pa tudi v Romuniji. Tendencia vseh teh sprememb je, po mnenju opazovalcev, dati kom. partiji v satelitskih državah še močnejšo kontrolo nad državo. — **Sovjetska vlada** je objavila, da so v ZSSR izvedli nove poskuse z atomsko bombo. K tej objavi so v USA poudarili, da so ameriški atomski znanstveniki daleč pred sovjetskimi. — **Malenkov** je objavil, da je rdeča Kitajska nova velesila na Daljnem vzhodu, ki ni osamljena, ZSSR stoji trdno za njo. Napadel je istočasno ameriško politiko na Daljnem vzhodu in dejal, da bo ZSSR dala za obnovu severne Koreje 1 milijardo rubljev.

VZH. NEMČIJA: Vzhodnonemški kom. vodja Ulbricht je pozval nemške komuniste, naj z vso silo zatro tajne protikomunistične organizacije, ki se širijo po Adenauerjevi zmagi v sovjetski coni. Objavil je, da je mnogo protikomunistov oboroženih in da bo vlada zato še pojačala svoj tajno policijo.

100.000 DOLARJEV ZA SOVJETSKO LETALO MIG

Na letališče Kimpo v južni Koreji je v nedeljo priletel prvi severnokorejski pilot s sovjetskimi MIG-om ter zaprosil za zaščito Amerikance. Pilot bo dobil 100.000 dolarjev za MIG-a in politični azil v USA, kakor je pred meseci obljubil gral. Clark za vsakega pilota, ki bo pripeljal nepoškodovan MIG Amerikan-cem v roke.

.....

**Naročajte in širite
Svobodno Slovenijo
— PORAVNAJTE NAROČNINO! —**

GOVORICE O BERII

Komisija ameriškega senata, ki ji predseduje senator Mc Carthy, je objavila, da je že dalj časa v stiku z možem, ki trdi, da je bivši vodja sovjetske tajne policije Beria. Mc Carthy sam je pomejše izjavil, da sicer ne verjame, da bi bil mož res Beria, vendar ne izključuje možnosti, da se je Berii posrečilo uiti iz Rusije. Najprej so govorili, da bi bil Beria v neki južno ameriški državi, sedaj navajajo, da je v neki evropski nekomunistični deželi. Član Mc Carthyjeve komisije je odpotoval v Evropo, da bi se tam sešel s tem Berio in ugotovil, ali je možno, da bi bil to bivši sovjetski notranji minister, ki je po Stalinovi smrti postal član trojke, ki je prevzela vodstvo Sovjetske zveze. Ta Beria je sedaj zaprosil za azil v ZDA in ponuja, da bi Mc Carthyjevi komisiji povedal vse, kar ve. In vedeti mora res mnogo, saj je bil Beria med drugim tudi predsednik sovjetske komisije za atomsko energijo.

Stalinovo nasledstvo še ni razrešeno.

Ruska zgodovina je polna primerov, da so ob smrti vladarja ali drugega narodnega voditelja nastopali razni lažni "carjeviči" in si lastili pravice nasledstva. S takimi pojavi so bile vedno v zvezi razne notranje krize in celo revolucije. Šele ko je nastopil spet novi vladar s trdo roko, je bilo zmede konec.

Poznavalec ruskih razmer Boris Suvarin piše v pariškem dnevniku "Figaro", da nasledstvo po Stalinu še vedno ni razrešeno. Borba za nasledstvo se še ni mogla razmahniti, ker še vedno ni jasno, kako je Stalin sploh umrl. Suvarin meni, da je polno znakov, da je bil Stalin umorjen in sicer bi ga naj bili odstranili člani politbiroja. Stalin se je z aretacijami zdravnikov v Moskvi "zaletel", kmalu nato pa je še sprožil nov val čistenj v komunizmu; toda Stalin ga je začel tokrat najprej v satelitskih državah. Šle so visoke komunistične glave: Slansky, Rajk, Kostov, Ana Pauker in verjetno tudi Dimitrov, bivši tajnik kominterne. Stalin je metal smrti v naročje osebe z imeni, ki so bile vredne takih procesov, kakor jih je rabil. Čistke se najbrž ne bi ustavile samo pri satelitih; iz politbiroja v Moskvi bi si Stalin moral izbrati osebe, ki bi morale na proces. Za javne procese je Stalin vedno rabil može iz "prve garniture". Tokrat bi ga pa bili baje prehiteli in Suvarin pravi, da je bil Stalin pokopan tako (hitro in brez pravega pompa), da je bil pogreb še en umor. Po smrti Stalina skoraj da več ne omenjajo, v Kremlju govore samo o tem, da vodi Rusijo "kolegijalna" vlada, ki priznava za svojega voditelja samo še Lenina.

Stalinova smrt je bila dogodek, ki je zajela vso ekipo politbiroja in da se je

začela silovita borba med nasledniki, so dogodki hitro pokazali. Beria je verjetno bil tisti, ki je dosegel, da je bilo Malenkovu odvzeto mesto generalnega tajnika partije (ki v Rusiji nadzira policijo in vse delo vlade) in dano Kruščevu, ki pa je veljal za pristaša Malenkova. Koncem junija je bil položaj borbe tak, da je moral z vodstvenega mesta Beria in 9. julija so v Moskvi objavili, da je bil Beria odstranjen s svojega mesta, ker da je postal izdajalec in da je bila "njegova zadeva izročena vrhovnemu sodišču." Nikdar pa ni bila objavljeno, da je bil Beria kdaj aretiran.

Pobeg v inozemstvo?

Prvi, ki je izginil iz Moskve po Stalinovi smrti, je bil njegov osebni tajnik in njegova "mračna senca", Poskrijebišev. Suvarin piše v svojih člankih, da je bil Poskrijebišev zli duh vese Rusije in moč krvavih rok, ki mu ga ne bi bilo para v vsej zgodovini. Toda vso kri je prelił po Stalinovih navodilih. Po smrti Stalina je izginil, dasi je bil armadni general sovjetske vojske. Oblasti so objavile, da je pobegnil in da bo postavljen pred sodišče, ko ga dobe. Kmalu nato so listi v Evropi in ZDA objavili "Stalinovo oporoko", ki bi jo naj bil v kopiji Poskrijebišev prinesel s seboj. Ako je uspelo pobegniti P., tedaj ni izključeno, da je isto lahko organiziral Beria zase.

Zgodovina srednjega veka je polna zgodb o pokoljih na kneževskih dvorih in ko je med morilci šlo nato za delitev dedščin, je vedno nastal nov krvav obračun med njimi samimi. Ako je bil Stalin odstranjen po sklepu kolegija v Kremlju, tedaj je edino možno, da vlada v Kremlju samo "kolegij," ker se samo tako lahko ohrani ravnotežje med komplici. Toda taki kolegiji se niti v manjših okoliščinah ne bi mogli obdržati, kaj šele v Sovjetski zvezi. Zato se je borba za diktature nadaljevala, kakor se je

TITO IN MOSKVA

"Pregled," ki ga izdaja Narodni odbor za svobodno Evropo v New Yorku, je v svoji avgustovski številki objavil nova poročila o zblizjevanju med Titom in Moskvo. Tako pravi, da je politbiro jug. kom. stranke že v marcu sklenil doseči spravo z Moskvo. Med Beogradom in Moskvo bi naj posredovala kitajska komunistična stranka. Kit. kom. stranka je predleg sprejela in posredovala v Moskvi koncem aprila t. l. Sporazum med Beogradom in Moskvo je že dosežen, vendar so iz taktičnih razlogov sklenili, da naj ostane vse tajno in da se približevanje objavi samo v toliko, kolikor to odgovarja "normalnemu razvoju". Ista

sprožila že v prvih dneh. Ko je bil obračun blizu, je Beria imel sredstev dovolj na razpolago, da izvede isto, kar je storil Poskrijebišev.

Ako bi bil res uspel beg Berii, tedaj bi to pomenilo silovit udarec za komunizem. Verjetno bi bil ta udarec hujši kot pa to, če bi Berii uspelo zatreti Malenkova in tako sprožiti odkrit notranji boj za vodstvo partije. Režim, ki mora dopustiti, da mu uide tak mož kakor je Beria, mora res biti na robu dekadence...

Seveda bi se s tem v Rusiji sprožila kriza, ki bi se verjetno razvijala vsaj še eno desetletje. Komunizem kot ideologija bi doživljal hud pretres, obratno pa bi politična in vojaška moč sovjetskega imperializma še naraščala, zlasti ako bi v Moskvi videli, da jim Beriev beg res več škoduje, kakor pa so medtem lahko že sami preračunali.

Da je sovjetska diplomacija še trdno v sedlu, se vidi ravno iz dogodkov zadnjih tednov. V Moskvi so po Stalinovi smrti postali ravno toliko "miroljubni" in pripravljeni "na spravo", da so lahko zabili prve kline razdora med zahodne zaveznike. Povečali so nasprotje med Anglijo in ZDA. V Evropi so v satelitskih državah dopustili nekaj olajšev, toda nikjer ni znakov, da bi se sovjetska vojska mislila iz Srednje Evrope umakniti. Za ureditev nemškega vprašanja so sovjeti ponudili take pogoje, da jih zahodni zavezniki ne morejo sprejeti. In to pomeni, da bosta Berlin in Dunaj še dolgo v sovjetskih zonah. Nekateri so bili mnenja, da sovjeti v Aziji popuščajo, ko so dovolili premirje na Koreji. Toda sedaj se je položaj tam poslabšal, ker so sovjeti pokazali, da mislijo ohraniti severno Korejo pod svojo kontrolo. In ker še ni izgledov za mirno konferenco na Koreji, se že govori o možnosti obnovitve sovražnosti po 15. oktobru.

Sovjeti največ računajo na razkroj v zahodni koaliciji; Beriev beg bi bil dobra postavka za tiste, ki mislijo, da je tudi komunizem v razkroju...

poročila navajajo, da je prišlo do ponovnih tajnih sestankov med Titovimi delegati in sovjetskimi zastopniki v Avstriji (Dunajsko Novo Mesto, Gradec, Celovec, Beljak). Skozi Jugoslavijo je potovalo večje število sovjetskih agentov in v Jugoslavijo se je vrnilo večje število kominformovcev. Opaženo je bilo tudi, da je po dolgem času spet potoval skozi Beograd v Rusijo sovjetski vojaški ataše v Albaniji. Na meji Jugoslavije so stalni stiki med jug. in sovjetskimi kom. agenti in da bi o tem ne prodrle novice v svet, so na madžarski, romunski in bolgarski meji zelo poostri-li varnostne ukrepe, da bi tako ostalo vse tajno.

Politbiro jug. kom. stranke je imel pogoste seje v Beogradu, kjer razpravljajo predvsem samo o stikih z Moskvo. Tito sam je imel v zadnjem času mnogo konferenc z najvišjimi generali svoje vojske, ki zagovarjajo pospeševanje stikov z Moskvo. Vse to je po posebnih navodilih moralo ostati kar najbolj tajno in omejeno samo na najvišje kroge. Da ne bi bilo vse preveč jasno, pa bi moralo priti od časa do časa do več ali manj pomembnih spopadov na meji, čemur bi sledilo primerno zmerjanje po časopisih. Za enkrat naj namreč vse to zblizjevanje spremlja opreznost in se naj stiki med Moskvo in Jugoslavijo zboljšujejo le v toliko, kolikor to odgovarja zblizjevanju med sovjeti in zahodnimi velesilami.

Švicarski list "Liberté" je objavil posebno poročilo o zblizjevanju med Moskvo in Titom in pravi, da sta bila generala Peko Dapčević in Vukmanovič, ki sta pri Titu zagovarjala potrebno sporazuma z Moskvo. V celicah jug. kom. stranke in jug. vojske se je kominformizem zelo utrdil. Moskva pa tudi noče olajšati Titovo sodelovanje z zahodom in zato se govorice o sodelovanju med sovjeti in Titom širijo tudi iz kominformističnih krogov. Zato list zaključuje takole: Tito se bo pobotal z Moskvo, če bo Moskva to hotela. V interesu obeh strank pa je, da se to izvede brez hrupa in tiho, da bo tako lahko denarna in vojaška pomoč z zapada čimdalj tekla v blagajne jug. kom. stranke.

ZN ZASEDAJO

Na zasedanju glavne skupščine ZN je po otvoritvi dne 14. t. m. prvi govoril amer. zun. minister Dulles, ki je z vso resnostjo opozoril ZSSR in njene satelite, da naj vendarle enkrat prično sodelovati s svobodnim svetom za mir. Obenem je nastopil proti pripustitvi rdeče Kitajske v ZN, kar je skupščina izgla-

ARGENTINA

V Buenos Airesu so prispeli tehniški severnoameriških televizijskih postaj ter bodo televizirali predsednika generala Perona. Njegov govor bo v Se-verni Ameriki prenašalo 150 televizijskih postaj.

Na južni zemeljski polobli je 21. september začetek pomladi. Ta dan je v Argentini posvečen dijaški mladini. Je pouka prost dan, zato ga mladina praznuje z vso zdravom mladostno razigranostjo. V Buenos Airesu je stara aristokratska avenida Santa Fe tega dne polna dijaške mladine. Gojenci in gojenke raznih slikarskih šol in akademij izdelujejo kar na avenidi razne portrete in jih prodajajo mimoidočemu občinstvu, ali pa se na razne načine zabavajo. Večina mladine ta dan porabi za izlete. Profesori na raznih srednjih šolah se z mladino z vlaki in omnibusi že zjutraj odpeljejo v razne kraje v provincio in v veselem razpoloženju prebijejo dan.

V Buenos Airesu je umrl general Alfredo A. Avalos, vrhovni poveljnik argent. suhozemske vojske. Pok. general je bila odlična argent. vojaška osebnost ter se je pogreba udeležil osebno predsednik republike general Perón z vsemi člani svoje vlade.

V Buenos Aires je prispel brazilski general Angelo Mendes de Moraes, ki se bo kot gost države mudil v Argentini dva tedna.

Na običnem zboru Argentinsko nemške trgovske zbornice so posamezniki govorniki povdarjali lepe rezultate, ki jih je dosedaj pokazala argentinsko nemška trgovska pogodba. Po tej pogodbi je Argentina v času od leta 1950 do sedaj izvozila v Nemčijo raznega blaga za 240 milijonov dolarjev, iz Nemčije je pa v istem razdobju uvozila blaga za 216 milijonov.

Slušatelji fakultete za naravne vede na vseučilišču v Salti José Miguel Vitano, Milenko J. Yurchich (Jurčič) in José Antonio Robles so odkrili razvaline starega rudnika, v katerem so davno kopali oniks.

Vodstvo demokratske stranke je sklenilo, da bo posebna delegacija te stranke zaprosila za sprejem pri predsedniku republike, s katerim bo imela razgovor o vseh notranjepolitičnih vprašanjih.

Na vojaški paradi za praznik čilske neodvisnosti je v čilski prestolnici sodelovalo tudi trgent. vojaško letalstvo.

V Buenos Aires je dopotoval ravnatelj nemškega industrijskega podjetja Hoesch v Dortmundu Willi Oehl. Njegov prihod je v zvezi s postavitvijo velike tovarne za izdelovanje železniškega materiala za podzemne železnice v Buenos Airesu.

S ponedeljkom so v Argentini prenehali veljati vsi predpisi glede omejene prodaje bencina.

V planinskih predelih v Neuquenu je v zadnjih dneh močno snežilo. Ponekod je sneg dosegel višino 4 metre. Več vasi je odrezanih od sveta.

V Buenos Aires je prispel na prijateljski obisk novoizvoljeni predsednik republike Costa Rica José Figueres.

sovala s 44 proti 10 glasovom. USA je tako dosegla svojo prvo zmago na letošnjem zasedanju ZN proti ZSSR. Skupščina je nato izvolila sestro indijskega predsednika Vijaya-Lakemi Nehru za predsednico sedanjega zasedanja.

Višinski je v odgovor Dullesu silovito napadel USA in njeno politiko na Daljnem Vzhodu in v Evropi. Očital je Dullesu, da USA z vsemi silami zavlačuje in hoče preprečiti korejsko mirovno konferenco, da je "spustila z verige nemške naciste, ko je pripomogla Adenauerju do zmage" in da hoče potegniti ves svet v vojno proti ZSSR. Ponovil je sovjetske predloge za mednarodno kontrolo atomske energije, "čeprav imamo tudi mi sedaj atomsko bombo."

V ZN so tudi izglasovali z 51 proti 5 glasovom predlog o spremembah nekaterih členov listine ZN, med drugim tudi odpravo veta. Skupščina bo o teh predlogih razpravljala pozneje.

Komunisti nočejo miru na Koreji

Korejska mirovna konferenca, ki bi se morala sestati po določenih premirja najkasneje do 28. oktobra t. l., nima izgledov na uspeh, zatrjujejo v Washingtonu. ZSSR je ostro nastopila v ZN proti ameriški zahtevi, ki je bila izglasovana, da se konference smejo udeležiti samo vojskujoče se države. Severna Koreja se je postavila na stran ZSSR in tudi zavrnila ameriško stališče.

KOROŠKA

vse razbili, ako res da dvorano Sloven-cem, je tudi ona odgovedala. Takšno ravnanje nemško-avstrijske mladine pač ni v skladu s klicanjem "Hočemo združeno Evropo!"

Letos v jeseni bo dokončana elektrifikacija železniške proge Beljak - Trbiž. Prihodnje leto nameravajo elektrificirati progo Beljak - Področica in Beljak-Celovec.

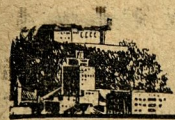
Miha Marinko in dr. Marjan Breclj sta sredi avgusta obiskala Celovec in si ogledala celovski velesijem, na katerem so bila zastopana tudi nekatera slovenska podjetja.

"Naš tednik" navaja v uvodniku "Gozd naše zlato", da je na Koroškem od skupne kulturne površine domala polovica pokrita z gozdovi, katerih je skoraj 420.000 ha. V okrajih južne Koroške je pa preko polovice kulturne površine zaraščene z gozdovi. In iz teh koroških gozdov, ki tvorijo 13% celokupne gozdne površine, prihaja skoraj 30% vsega avstrijskega lesa za izvoz v inozemstvo.

Beljaško "žeganje" je obiskalo letos okrog 25.000 ljudi. Ob tej priliki so iztočili 50.000 litrov piva in okrog 7.000 litrov vina.

Po 15 letih je bila v Bilčovsu spet nova maša, ki jo je opravil Rudi Safran. Poleg številne množice vernikov so slavnost počastili z obiskom gg. prošt Benetek, dekan Koschier, Repnik iz Kotmarje vasi, Kanauf iz št. Ilja, škornjane iz Sveč, Gindele iz Glauschacha in drugi; ceremoniar je bil Maks Mihor, pridigal pa je Kaselj.

Za župnika v Pokrčah je bil inštaliran Alojzij Kulmež. Navzoča sta bila ob inštalaciji prošta Benetek in Trabesinger.

Novice iz Slovenije

Miha Marinko se pritožuje. V začetku avgusta je bila v Ljubljani tretja redna konferenca Zveze komunistov, kateri je prisostvoval tudi sekretar izvršnega komiteja Zveze komunistov Miha Marinko, predsednik kom. vlade v Ljubljani. V svojem govoru je komuniste ostro prijel radi nedalavnosti. Posebno ljubljansko organizacijo, kateri je očital, da "ni bila dorasla, da bi stvari postavila na svoje mesto". Ta odstavek se je nanašal na veliko afero na ljubljanski mestni občini in v drugih gospodarskih podjetjih. Po njegovem mnenju večina komunistov v Ljubljani tudi ni dojela "kaj se pravi imeti borben politični refleks". To je govoril v zvezi z navedbo, da je komunistična organizacija v Ljubljani narasla na 12.000 članov. V partijo so sprejemali ljudi vseprek in niso poskrbeli za prevzgojo teh novih članov, radi česar so se v partijo vnašali "gnili in nesocialistični pogledi". To je po njegovem zatrjevanju dokaz, da je "kleonost komunistov splahnela". Obsirno je zatem navajal tudi pojave "gospodarskega kriminala", nerednosti po posameznih podjetjih, in ostro obsodil za držanje komunistov, ki so ponekod nastopali razdrojeni v raznih vprašanjih. Pozival jih je, da so komunisti "vendarle dolžni enotno nastopati". Omenjal je tudi "neprijetelje socialistične demokracije" in pravi, da bi marsikdo menil, da jih je sedaj več, kakor jih je pa bilo ob prevzemu oblasti po komunistih. Temu pa po njegovem mnenju ni tako ter so nasprotniki komunistov radi njihove "mlačnosti samo dobili večji pogum". Tako in podobno je prijemal Miha Marinko svoje komuniste in jih rotil na disciplino in borbenost za zgraditev socialistične družbe.

"Slov. Poročevalec" z dne 8. avg. se pritožuje nad kulturnim mrtvilo, ki je zavladalo v Dobovi. Pravi, da tam še danes nimajo društva Partizan tudi ne Svobode. Tudi niso se postavili spomenika padlim borcem, ni pevskega zbora, ker se je že leta 1949 razšel, ni ljudske univerze in tudi ne mladinskih aktivov. Za ta kraj je značilno, da v zadnjem času občni zbori nobene organizacije niso več sklepni. Zanimivo je tudi, da je na koncert sevnškega pevskega zbora, ki šteje 60 pevcev in pevk prišlo samo 40 ljudi. Tako prijema krajevne funkcionarje v Dobovi omenjeni komunistični list. Pred komunisti so v tem kraju lepo delovala številna društva ter so bile vse prireditve vedno dobro obiskane.

Z volitvami, ki bodo letos v Titovini, ima podpredsednik slov. kom. vlade dr. Marjan Breclj velike skrbi. Čeprav še ni objavljen zakon o volitvi poslancev v zvezni parlament in tudi ne za volitev poslancev v republiški parlament je že 7. avgusta pozval v Ljubljano na konferenco predsednike in tajnike krajevnih ljudskih odborov ter jim je dajal navodila o političnih in organizacijskih pripravah za volitve. Med drugim jim je povedal, da bo Slovenija volila za zvezni parlament 24 poslancev, 10 pa jih bo izbrala iz svoje sredine še republiška skupščina. V zvezni zbor proizvajalcev

bo Slovenija poslala 28 poslancev, od tega 24 v industriji, 3 v kmetijstvu in enega za obrt. Volitve v republiško in zvezno skupščino bodo po njegovem mnenju sredi novembra.

Na ozemlju zagrebške vojaške oblasti se urenitno vrše veliki manevri suhozemnih in letalskih sil titove vojske. Na manevre je odšlo tudi vojaštvo iz Slovenije.

Umrli so. V Ljubljani: Helena Justin, roj. Pehani, Tilka Zorec, roj. Čukova, učiteljica, Jože Zupan, mizar Tob. tovarne v p., Perezija Pretnar, učiteljica vdova, Zvonko Novak, novinar, Florjana Windisch, vdova bančnega uradnika, Pavla Celic, vdova, roj. Marinčič in Alojzij Maček, strojevodja v Stari Loki, Peter Lepar, kapelnik godbe v Mengšu, Ivan Jakopič v Savlju, Karel Mesec, poštar v p. v Domžalah, Rudi Čigram, kurjač v Vidmu ob Ščavnici, Janez Rožič na Dobravi, Ivan Jakopič, tekstilni tehnik in pletilec tovarne nogavic Ljubljana-Savlj.

Nove otroške doklade. Zvezni izvršni svet je sklenil, da bodo odslej otroške doklade treh vrst in sicer po 2.000, 2.250 in 2.500 din na mesec za otroka. Višina doklade bo odvisna od imovinskega stanja koristnikov otroških dokladov.

Zastopniki evangelijskih duhovnikov so s predstavniki Zavoda za soc. zavarovanje LR Slovenije podpisali pogodbo o socialnem zavarovanju duhovnikov evangelijske cerkve. Za evangelijske duhovnike sta pogodbo podpisala senior Karel Kovač in senioratski inšpektor Štefan Kolter, za zavod za soc. zavarovanje pa direktor dr. Bojan Špicar in predsednik Jože Plevnik. Podobna pogodba bo sklenjena tudi s predstavniki starokat, cerkve, katero zastopa škof dr. Z. Jošt.

Gorenjsko planinstvo je julija meseca slavilo zlati jubilej. V okviru slavnostnih prireditev je ljb. opera gostovala na Jesenicah z "Gorenjskim slavčkom", na Vršču pa je bil jubilejni planinski tabor z nastopi pevskih zborov, folklornih skupin, godb in tamburaških zborov.

V občini Ravne na Koroškem namestavajo zgraditi vodovod.

Radi slabega, močno deževnega vremena prihaja letos v Slovenijo in na Jadran precej manj turistov kot pa lani.

V Vratih je bil jubilejni medrepubliški planinski tabor ob veliki udeležbi prijateljev planin. Ob tej priliki je bila v Mojstrani smučarska razstava.

Pod geslom "Planine ohranijo človeka zdravega in prožnega" je imelo Planinsko društvo v Ljubljani za proslavo 60 letnice obstoja društva množični izlet samih starejših planincev, ki so 1000 življenjskih let poneli preko Triglavске stene. Med prijavitelji so bili Jože Čop, dr. Stanko Tominešek, Stane Hudnik, Evgen Lovšin, dr. Bogdan Breclj, dr. Pretnar in drugi. Najstarejši, Ivan Marsel, ima 65 let, najmlajši Stane Hudnik pa 46 let.

V Mariboru je 10. julija t. l. slavil 80 letnico svojega rojstva znani sloven-

ski glasbenik in pisatelj Hinko Družovič. Težišče jubilarne dela je bilo na pedagoškem področju. Izdal je več pesmaric in pevskih vadnic. Poleg nekaterih instrumentalnih del se je Družovič posvetil zlasti zborovskim skladbam ter priredbam ljudskih pesmi za koncertne in pedagoške potrebe.

Na mariborskem sodišču je bilo v polletju letos vloženih 377 tožb za razvezo zakona. Od teh je bilo rešenih s sodbjo 219 in sicer v 213 primerih z ugoditvijo tožbenemu zahtevku, med tem, ko je bil v 6 primerih tožbeni zahtevek zavrnjen, 31 parov pa se je na razpravi znova pobotalo. Največ zakon. zvez je bilo razvezanih radi nezvestobe enega zakonca.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

Vsi tisti naročniki "Svobodne Slovenije", ki za leto 1952 še niso plačali naročnine, so meseca avgusta prejeli vdruigi opomin po pošti z navedbo dolžnega zneska in s prošnjo, da ga čimprej nakažejo. Ker je še vedno precej takih naročnikov, od katerih dosedaj še nismo prejeli nakazane naročnine za 1952, jih ponovno prosimo, naj nikar ne odlašajo s plačilom zastale naročnine.

OSEBNE NOVICE:

Družinska sreča: G. Stanjo Oberžan in ga Francka, roj. Rupnik sta 9. septembra t. l. dobila sinčka. G. Zdravko Fale in ga Just, roj. Kosanc pa sta v ponedeljek 14. septembra t. l. dobila hčerke. Srečnim staršem naše čestitke!

Poročila. V četrtek, 17. septembra sta se poročila g. Franc Lobnik in gđ. Marija Homovc. Čestitam!

† Franciška Ogrin. Na Stari Vrhnik je 28. avgusta t. l. umrla gospa Franciška Ogrin v starosti 81 let. Umrla je na posledicah težke notranje bolezni. Doma zapušča moža Martina Ogrina, sina Ignacija ter hčeri Franciško, ki je poročena z bratom č. g. patra Ivana Casermana S. J., ki je tukaj v Buenos Airesu, dalje hčerko Antonijo por. Logar. V Buenos Airesu pa za njo žaluje sin Matvez Ogrin, kateremu izrekamo naše iskreno sožalje.

Ramos Mejia

Krajevni odbor Društva Slovencev v Ramos Mejia je v nedeljo 20. septembra t. l. priredil svoj sedmi prosvetni sestanek v tej poslovni dobi. Na sestanku je govoril tajnik Društva Slovencev g. France Pernišek o novih določbah glede emigracije svojcev in družin. Po predavanju se je v imenu odbora Društva Slovencev zahvalil Krajevnemu odboru za vzorno delo, ki ga je vršil in za sodelovanje z glavnim odborom.

Na rednem občnem zboru, ki je sledil prosvetnemu sestanku, so bili izvoljeni naslednji gg.: za predsednika Aleksander Majhen, za tajnika Avgust Clemente, za blagajnika Valentin Javoršek, za odbornike pa č. g. Janez Kalan, gospa Viktorija Čop, Janez Kokalj in Alojzij Sedej.

Pa poverjenike so bili izvoljeni gospa Čopova za okoliš Moron, gđ. Francka Stanonik za Villa Sarmiento, g. Clemente za Lujan in okolico, g. Vinko Drole za okoliš Don Bosco, g. Lojze Erjavec za Ramos Mejia, g. Janez Kokalj

Ze nekaj časa sem je Odsek Slovenske Fantovske Zveze v Lanusu pripravljaj in urejal športno igrišče na zemljišču, ki so ga vsi tamkajšnji lastniki lotov kupili za skupne potrebe. Za nedeljo 20. septembra je mladina najavila otvoritev tega igrišča in njega blagoslovitev. V nemalo urah prostovoljnega dela ob večerih delavnikov in sobotnih popoldnevih so fantje SFZ zemljišče ogradili z mrežo, prekopal nekaj kubikov zemlje in jo navozili na igrišče, kjerkoli je je pač manjkalo. Dobitki za nedeljski srečolov so se množili po dobroti rojakov, saj jih je bilo nad 280, vse je šlo v naj-

za Castelar, g. Aleksander Majhen za Haedo, g. Ivan Oblak za Caseros, g. Lojze Sedej za Ciudadelo-jug in g. Jože Skulj za San Antonio de Padua.

Prva seja novega odbora bo v nedeljo 4. oktobra 1953 takoj po slovenski maši v cerkveni dvorani.

Lanús

V nedeljo 6. septembra t. l. je Krajevni odbor Društva Slovencev v Lanusu imel prosvetni sestanek združen z rednim letnim občnim zborom. Na sestanku je govoril predsednik Društva Slovencev g. ing. Albin Mozečič o vtisih s potovanja po Evropi. Zanimivega predavanja se je udeležilo lepo število naših rojakov iz novega slovenskega naselja v Lanusu.

Po predavanju se je vršil občni zbor. Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika g. Janez Lužovec, za tajnika g. Jurij Jereb, za blagajnika Jože Rome, za odbornika pa gg. Jože Mehle in Lovro Berčič.

San Justo

Krajevni odbor Društva Slovencev je v nedeljo 20. sept. t. l. priredil spomin-sko prireditev ob 10. obletnici turjaških žrtv. Po sv. maši, ki je bila za te žrtve, se je na proslavi v župnijski dvorani zbralo lepo število Slovencev. Po pozdravu predsednika kraj. odbora DS g. dr. Šimenca je slov. cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. Rudija Mariniča občuteno zapel "Vigred se povrne". Sledili sta deklamaciji "Dom umira" in "V divjem vetru lipov cvet trepeče", ki sta jih lepo podali gđ. Mici Juhautova in gđ. Francka Stanonikova. G. M. Loboda je recitiral J. Kalinovo "Turjaški labod". G. dr. Fr. Mihelič je bil glavni govornik. V lepi in zgodečni obliki je orisal zgodovinski razvoj tragičnih dogodkov pred 10. leti in povdarjal pomen teh žrtv. Spomin na te žrtve naj bo vedno živ in čist.

S pesmima "Glejte, že sonce zahaja" in "Mi legionarji" je bila spominska proslava zaključena.

Po krajsšem odmoru je preds. kraj. odbora DS g. dr. Šimec začel I. redni občni zbor kraj. odbora DS v San Justo. Po poročilih dosed. odbornikov so bili pri volitvah izvoljeni: za predsednika Maks Osojnik, za odbornike pa gg. Rajko Urbančič, Vencelj Dolenč, Marjan Loboda, Jernej Štefe, Franc Beltram, France Bidovec, Franc Selan in Franc Bergant.

lepšem redu; v soboto pa se je zdelo, da se organizatorji prireditve z vremenom niso kaj dobro zmenili, kajti nad vsem Velikim Buenos Airesom je nebo celo soboto popoldne stresalo svojo mokroto. Kazalo je, da bo šla otvoritev "po vodi". A nedeljsko jutro je bilo tako čisto in lepo, da se je upanje na lep uspeh hitro dvignilo.

Sv. mašo na prostem je imel č. g. župnik Orehar, pri kateri je tudi pridigal. Poudaril je, da je mladina z ureditvijo tega igrišča opravila boguščno delo, saj bo s tem tudi razvedrilo moglo slovensko mladino voditi do končnega cilja človeka, do večnega zveličanja. Takoj po sv. maši je g. župnik blagoslovil igrišče in celotno naselbino Villa Eslovena.

Lahko-atletске tekme so otvorili naraščajniki SFZ s tekmo na 100 m. Prvo mesto je dosegel Gril Marjan. V teku na 100 m pri starejših je zmagal Šmale Ludvik, drugi pa je bil Črnak Jože. Ostali izidi tekem so sledeči: 400 m: 1. Tušek Jože, 2. Lenarčič Alfonz; 1500 m: 1. Tomazin Jernej, 2. Tomazin Vinko; skok v višino: 1. Prijatelj Jože, 2. Havelka Danilo; met krogel: 1. Magister Milan, 2. Prijatelj Jože; met diska: 1. Magister Milan, 2. Smole Slavko.

Po opoldanskem okrepčilu je bila napovedana nogometna tekma med povabljenim moštvom Mladinskega doma v Ramos Mejii in moštvom SFZ. Prvega so zastopali Uštar J., Agustin T., Bučar C., Grom M., Šilar J., Zor T., Jeriha M., Filipič M., Piver R., Stojdohar J., Flander J.; moštvo SFZ pa Masič J., Ojstre J., Petkovšek F., Črnak J., Tušek J., Gerkman F., Prijatelj J., Nabergoj F., Šmale L., Skvarca M. in Črnak S. Igra je valovila iz polja v polje in se ni mogla prav razživeti. Ker je bilo igrišče bolj slabo zravnano, je že takoj po desetih minutah moral iztopiti zaradi poškodbe Nabergoj F. in je tako moštvo SFZ igralo z desetimi igralci. Mladinski dom je naredil nekaj zelo nevarnih prodorov in so bila vrata SFZ večkrat v nevarnosti, a je uresničil le en gol po igralcu Jerihi Marjanu. Gole SFZ pa so zabili Šmale Ludvik, Črnak Stane in Prijatelj Jože. Končni izid je bil 3:1 za SFZ. Igro je simbolično začel č. g. Janez Hladnik.

Popoldne so se gostje, ki jih je bilo več kot 500, poselili za mize in ob gorkelem soncu in bogati postrežbi deklet SDO in fantov prebili ob razgovoru z znanci in prijatelji. Posebno zabavo je nudilo licitiranje sodčka z vinom, ki je dosegel po zaslugi g. Bregarja ceno 520 pesov. Obiskovalci so bili izredno zadovoljni s srečolovom, saj so bili dobitki nad vse lepi in bogati. Tudi ribolov je dosegal svoj namen.

Uspeh prireditve je bil v vsakem pogledu dosežen, saj so obiskovalci zadovoljni zapuščali slovenski Lanus, prireditelji pa so se tudi čutili olajšane, saj bodo verjetno vsi stroški prireditve in ureditve igrišča kriti. Prav posebna zahvala gre vsem darovalcem dobitkov, kakor tudi vsem staršem, ki so SFZ in SDO pomagali, da je mogla prireditev tako lepo uspeti.

M.M.

Baraga kot Slovenec in slovenski kulturni delavec

Še nekaj tednov in poteklo bo sto let od dneva, ko je Irenej Friderik Baraga prejel v cincinnatski stolnici škofovsko posvečenje. Dotlej je bil navajen ubogati, odtlej je moral tudi ukazovati. Ker ga je v obojem vodila ljubezen, mu ta sprememba ne bi delala težav, če bi bili tudi vsi njegovi njemu podobni. Pa niso bili. Brez pravih organizacijskih in voditeljskih izkušenj je moral zdaj svoje delo visoko pomnožiti, da je lahko malo pred smrtjo zapisal: "Koliko razlika med zdaj in takrat, ko se je škofija začela". Zato ni nič čudnega v tem, da so Baragove vnanje in delovne vezi z domovino po prevzemu škofovskih dolžnosti popustile, kot so popustile tudi niti, ki so ga vezale s svojci. In vendar ne smemo prezreti te stoletnice.

Na nekem zboru je pred kratkim udeleženeec navedel med zadevami, ki morajo biti skupne vsem zamejskim Slovincem brez razlike mišljenja, Baragovo beatifikacijo. Na drugem zboru je dejal govornik, da je Baraga največji Slovenec. So pa tudi med nami še ljudje, ki njegove veličine ne zanikajo sicer, a jim Baragovo slovenstvo ni jasno ali ga celo omalovažujejo, češ hotel je vstopiti v dunajsko nadškofijo in nazad-

nje je šel v Ameriko, ko bi doma Slovincem lahko več koristil; sploh pa je bilo tudi graščinsko in meščansko okolje, v katerem je zrasel, bolj nemško pobarvano kot slovensko.

Če bi po teh pomislekih sodili slovenstvo naših mož, bi morali zdvomiti nad vsemi onimi, ki hodijo študirat v inozemstvo, nad vsemi misijonarji nad Šubici in Ažbetom, Cankarjem, ki je živel na Dunaju in Murkom v Pragi, nad Cojzom in vsemi Baragovimi sodobniki in nasledniki vse do Kersnika in še čez.

Baraga je bil Slovenec po rodu in po znatnem delu svojega dušnopastirskega in kulturnega udejstvovanja. Njegov rodovnik sicer ne sega prav daleč nazaj, kolikor pa poznamo njegove prednike, bi utegnili biti samo ena prababica, materina babica po materini strani, nemškega porekla. (Cojz je bil samo po materi, Kersnik samo po očetu slovenskega rodu). Pouka v slovenščini v šolah res ni imel mnogo, ker ga bilo ni. Če mu je v začetku kaplanske službe delal jezik težave v spovednici, v pridigi pa ne, bo to pač pripisati razlikam med dolenjskim in gorenjskim narečjem. Kot jurist na Dunaju se je družil sko-

raj samo s slovenskimi študenti, čeprav je bil med njimi menda edini, ki je zahajal v Hofbauerjev krog in bi si tam lahko dobil dovolj nemške družšine.

Ko se je odločil za duhovski poklic, ga je pač vlekle v dunajsko bogoslovje, kajti Dunaj je bil takrat precej naprednejši kot Ljubljana, ki je imela v semenišču skoraj same zakrknjene janzeniste - profesorje. Baragova teološka usmerjenost je bila pa že takrat jasna, saj jo je prinesel seboj od Hofbauerja. Kakšne načrte je imel za bodočnost, če bi končal bogoslovne študije na Dunaju, ne vemo. To pa, da se je uklonil prigrbovanju škofa Gruberja in ostal v Ljubljani in da je šel po končanih študijah takoj kaplanovat v slovensko podeželje, nam vendar vsiljuje domnevo, da je že takrat čutil svoje mesto med slovenskim ljudstvom.

Z nastopom kaplanske službe pričena takoj doba Baragovega kulturnega delovanja. Vse slovensko kulturno življenje tistega časa je bilo v glavnem verskega značaja. Cojzov krog, ki je gojil posvetne znanosti, je razpadel in izumiral brez naraščaja, ki bi njegovo delo nadaljeval; nova generacija posvetne kulture, ki sta ji pozneje nasledovala Čop in Prešeren, je šele doraščala. Ta čas v 20 letih prejšnjega stoletja je bila, kot pravi dr. I. Prijatelj, pri nas duhovščina edini sloj, ki je pred-

stavljal izvestno zvezo s kmetstvom in s tem podlago bodoče kulture. A o novem katoliškem prepovedu, kot ga je malo prej doživel in ga v tem času izpopolnjeval Dunaj, Ljubljana še ni dosti vedela. Tu so se šli samo še jožefince, janzeniste in franciškane. Jožefinci, med katere je vsaj v začetku spadal tudi novi škof Wolf, so bili birokrati, kot duhovniki predvsem uradniki. Uradne predpise o verskem življenju je izdajala v prvi vrsti dunajska vlada. Niso bili ta čas več tako nasprotni duhu rimske cerkve, kot za cesarja Jožefa, od katerega ima jožefinizem svoje ime in zato se je razmerje med cerkvijo in državo tudi zboljšalo, dvigu verskega življenja pa tudi niso dosti koristili. Janzenisti so se izogibali svojega imena, ker je imelo krivoverski prizvok, odklanjali so vsak cerkveni blišč, verske manifestacije, in zahtevali individualno religiozno poglavitost ob branju sv. pisma in janzenistične literature, a tudi ob pristanski kontroli svoje duhovščine. Franciškani so kot pri nas edini red, ki ga cesar Jožef ni odpravil, nadaljevali sicer staro baročno versko življenje in bi bili lahko most do novega "veselega, socialnega katolicizma", če ne bi bili tako zelo površni in rajši kaj bolj izobraženi. Kot jožefincem so tudi janzenistom očitali kolketiranje s protestantizmom in zlagali nanje pamflete, kot

tistega, kjer rimajo janzeniste kot rimske lutrijane-modrijane. V prvi dobi janzenizma pri nas, prav nekako do Baragovega nastopa je bil vpliv janzenistov na slovensko književno kulturo pozitiven. Niso le izdali prvi katoliški prevod sv. pisma in precej drugih nabožnih knjig, ampak tudi mnogo prispevali k očiščenju jezika. Za dobo po l. 1820 pa tja do l. 1848 pa pravi Prijatelj, da "so začeli na vse načine ovirati posvetno literarno produkcijo ter metati svobodno ustvarjajočim umetnikom kamenje pod noge".

V ta slovenski "kulturni boj" je posegel Baraga. Ne s polemiko, ker bi bila proti jožefincem zaplenjena, proti janzenistom neplodna, ker so se je tudi sami izogibali; tudi ne s pamfleti, kot franciškani, ker to Baragi ne bi pristojalo, ampak z dušnopastirskim in literarnim delom. Njegova "Dušna paša" je kmalu v desetletjih izvodov jela izpodrivati janzenistične, verske ne povsem neoporečne nabožne knjige. Za to delo ga je isti Prijatelj, ki ni bil katoliško usmerjen znanstvenik, prišel med "slovenske prepoveditelje" in ga označil kot "slovenskega izrazitega ljudskega apostola", Luka Jerana pa, ki je prvi premagavec jožefinizma in janzenizma pri nas, pa vsaj za posrednega Baragovega učenca.

(Nadaljevanje na 4. strani)

GOSPA MINISTRICA

Ko je prišel kmalu po nastanku Jugoslavije Branislav Nušić v Ljubljano, kjer je govoril o srbski Golgoti v Albaniji, je sloki, črnobrkati pisatelj poslušalce globoko ganil. Tudi s svojimi zgodovinskimi dramskimi deli je moral že zaradi veličastnega patosa zajeti čustva svojih rojakov, kot kakšen Rjepin ali Matejko s svojimi ogromnimi slikarskimi kompozicijami. Če s temi resnimi stvarmi primerjamo njegove komedije iz življenja srbske in jugoslovanske metropole, je kot bi jih ne napisal isti Nušić. In res je v njih malo izvirnega. To je v beograjsko okolje prenešeni Gogolj, posrbljeni Revizor, pa tudi ženitev v raznih variantah. Srbom je to moralo ugajati, ker jim je politična šala vedno ugajala. Prečani so se pa tudi radi smejali na račun Beograda in zato, so Nušićeve veseloligre preplavile poklene in diletantske odre po vsej državi. Njihova umetniška vrednost je pa precej drugovrstna.

Tudi v Gospe ministrici govori Gogolj znane fraze, cele stavke in prizore (iskanje klobuka, darovanje sveče, pismo, slovo od publike iz Revizorja, "gosji marš" v Ankino sobo iz Ženitve itd.). Ni pa znal Nušić efektnih epizod povezati v nepretrgan tekoči trak, kot se je tako fino razvijal izpod Gogoljevega peresa. V srbsčini je take strgane vrzeli verjetno zabrisal žargon, v prevodu so pa to trdi orehi za režijo in igralce.

Nedeljsko predstavo SOVA-je režiral g. Jerebič. Viden je bil veliki trud, ki ga je v delo položil. Lahko pa bi več črtal. Prostor je dobro izbral in marsikateremu igralcu pripomogel k efektu. Prva tri dejanja je bolj skrbno pripravil kot zadnje, kar je škoda. Precej pogoste jezikovne lapsuse pišem na rovaš igralcev in ne v breme režiserju. Scena g.

Petkovška je bila prijetna, vendar bi od 2. dejanja naprej lahko sobo po okusu gospe ministrice malo obogatili. Jerebičovo delo zasluži še večji respekt, ker je ta požrtvovalni oderski delavec igral kar dve vloge: ministra Simo Popovića in dr. Ninkovića in v obeh kreacijah podal dva pristna tipa: konservativnega poštenega politika in gizdalinskega korupcionista iz zunanjega ministrstva. Sijajen čika je bil g. Vombergar, le da je h koncu malo popustil. G. Kristof je tokrat igral mladeniča, zeta, ki pravzaprav vodi vse dejanje; vodil je spet bolj z neko preprosto prisrčnostjo kot s prekanjenostjo, ki bi bila bolj balkanska. Lipuščekov Nikaragua je s svojo grotesknostjo izval velik efekt, je pa izpadel iz splošnega realističnega okvira režije. G. Češarek je bil prav dober, samo v sredini svojega besedila je malo pretiraval govor. Mladi Zajc je pokazal, da bo še prav uporaben igralec, g. Juvanič je napredoval in g. Kadivec je tudi zadovoljil. Ga Blejčeva je imela glavno vlogo, ki je težka zaradi obilice govora in skokov iz enega razpoloženja v drugo. Občudovati je treba njeno obvladovanje besedila in tudi igri ni kaj oporekati. Gdč. Brandsteterjeva je podalo novo zalo mladostnico in nova pa spet še boljše je bila tudi gdč. Zajčeva. Že v drugo je presenčila gdč. Štajdoharjeva in prav tako je gdč. Vombergarjeva raz-

KUHARSKI TEČAJ NA PRISTAVI V MORONU

Prijavljence naj se zbere v soboto, 3. oktobra ob 17. uri na Pristavi zaradi določitve učnega časa in objave sprejemnih pogojev.

GRADOVA

SIO priredi v soboto, 3. oktobra, ob 19. uri zvečer in v nedeljo, 4. oktobra, ob 17. uri popoldne na Cosquin-u 65 J. Vombergarjevo veseloligro: **V O D A**. — Vstopnice v predprodaji na Alvarado 350, Ramos Mejía, T. E. 658-0827 in pri blagajni pred predstavo.

Slovenski pevski zbor "Gallus" vabi na

KONCERT

v NEDELJO, 11. OKTOBRA ob 18.30 na MONTEVIDEO 850.

Zbor bo izvajal isti program kot na prvem koncertu ter bo s tem omogočen obisk vsem, ki se zadnjega koncerta niso mogli udeležiti.

Vstopnice so že v predprodaji. Zagotovite si jih pravočasno!

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

pol kvadre od Cabilda 2300

NAJNOVEJŠE:

Nakit za dame v 18 krt zlatu, kombinirano s srebrnom in brazilskimi diamanti:

Zaponka v obliki venčka m\$N 180.—
uhani z obeskom ovalne oblike m\$N 160.—
križ v krasni obliki baroka ... m\$N 160.—

Zapestne ure svetovnih znamk: Doxa, Cyma, Unver, Record Watch Geneve, Hidalgo, Paçar, Silvana, avtomatične in vodotesne.

VSA POPRAVILA UR IN NAKITA — TOČNA IN ZANESLJIVO

(Naše stranke se lahko zgledajo pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)

(Nadaljevanje s 3. strani)

Baraga se je v času svojega kaplano-vanja v domovini jezikovno in stilistično sam toliko izpopolnil, da je našel za svoj jezik pozneje priznanje pri samem Levstiku. Menda nikoli se pa zaradi posebnih stvari ni tako razhudil, kot takrat, ko so mu škofijski cenzorji v prevodu Engstlerjeve knjige o Mariji začeli nadomestovati domače besede s slovenskimi izposojankami. Ta boj je v teoriji uspešno končal potem Prešeren, v praksi pa šele Breznik. Borbo z janzenizmom, ki jo je Baraga začel bolj resno in uspešno kot frančiškami, je, z druge strani sicer, prav tako povzel Prešernov krog. Toda prve duhovne temelje je janzenizmu omajal Baraga in če še enkrat citiramo Prijatelja, je škof Wolf nekaj let pozneje po preiskavi, ki jo je bil uvedel proti Baragi v Šmartnem, nastopil proti janzenizmu dr. Jaki Zupanu v Šmartnem v "intencijah smeri, ki jo je pri Baragi preganjal".

Janzenizem, kot tudi jožefinizem, ni bil naklonjen cerkveni umetnosti in niso si kot svoj čas protestantizem izvestno krivdo na propadanju naše likovne umetnosti od konca 19. stoletja dalje do Janeza Wolfa. Baraga je tudi tu po svojih skromnih močeh poskušal pomagati in je s svojimi naročili Matevža Langusa vsaj moralno gotovo znatno podprl.

Edinstven v zgodovini slovenskega zamejstva pa je Baraga kot misijonar v tujini po svojem literarnem delu za rojake v domovini. Prav o misijonarjih lahko rečemo, da ostajajo najbolj trdoživi Slovenci tudi v izseljenstvu, vendar tudi med misijonarji ne najdemo primera, kot je Baragov. Pa težko, da bi bil katerikoli slovenski misijon napornejši kot je bil njegov. Vključ temu je napisal v Ameriki, v divjini, še tri obširne knjige prav za svoje "Kranjce". V spremnih uvodih izražena domovinska čustva so gotovo preskromne označbe velike ljubezni, ki je te knjige narekovala. Ali se ne bi mogel danes kakšen naš pisatelj, ki tarna, da v teh razmerah, v tujini, ne more pisati, okorajžiti ob Baragovem primeru?

Kot škof — in letos se spominjamo njegovega škofovstva — ni več pisal. Pač so še vedno izhajale njegove slovenske knjige v številnih ponatisih. Toda tudi škofovski posvečenje ni bilo zanj kot Slovenca in za Slovence brezpomembno in zato je prav, da se ga spominjamo. Preden se je lotil dela v svoji škofiji, je drugič obiskal domovino. Res, potreboval je duhovnikov in sredstev za svoj razširjeni delokrog in to ga je pognalo domov. Toda ves čas bivanja na Slovenskem so se vrstili izrazi medsebojne ljubezni, Baragove do

veseljiva nada ženskega ansambla.

Zaradi istočasne mladinske prireditve v Lanusu je bila dvorana zasedena le do dveh tretjin. Občinstvo pa je bilo razigrano in je večkrat tudi med dejanjem dajalo priznanje igralcem z močnimi aplavzi.

Pred predstavo je bilo sporočeno, da je morala revija "Oder" radi finančnih težav prenehati z izhajanjem. Krivda za prenehanje "Odra" nosi pa deloma tudi slabo organizirana kolportaza.

M. M.

SLOVENCİ PO SVETU

AVSTRALIJA

Slovenski večer dne 27. junija t. l. v dvorani Legion House na Castlereagh 161 v Sidneyu je bil prvi javni sestanek Slovencev v Avstraliji. Spored za prireditve je bil dobro sestavljen ter je privabil lepo število Slovencev. Vse, ki so le mogli priti, da so v zelo prijetnem razpoloženju v slovenski družbi preživeli večer. Po pozdravnem nagovoru je moški zbor udarno zapel pesem "Slovenec sem". Alenka Mandičeva je imela točko "Srce sirota". Slovenske narodne melodije na harmoniki je igrala Erika Putre, Dežmanove sestre so občutno zapele več slovenskih narodnih pesmi. Gregorčičevo "Naš čolnič otmimo" je recitiral Savo Tory, Šmucovi sta podali lepo točko na gitarah, Malka Stokova je navdušila s svojo točko "Nebeša pod Triglavom", moški zbor se je pa dobro ustavil s slovenskimi narodnimi pesmimi.

Po tem sporedu se je razvila prosta zabava s plesom in srečelovom. Ves čas je neumorno igral "Micky's Radio Band". Prireditelji so za goste pripravili poleg drugih specialitet tudi domače kranjske klobase in kisle zelje. Čisti dobicek prireditve je bil namenjen za tiskovni sklad mesečnika "Misli", lista avstralskih Slovencev.

V Sidneyu sta se poročila gdč. Helena Vrana in g. Alojzij Stopar. V bolnišnico je pa moral istotam g. J. Janžič.

SLOVENCİ!

VAŽNO IN AKTUALNO!

DRUŽINSKA POMOČ

MAIPU 735 - I. nadstropje
T. E. 31-5142 - CAPITAL

Ako želite poklicati iz domovine svojo ženo, otroke, starše ali ostale sorodnike, Vam lahko izposlujejo:

Dokumente za potovanje, garanta pisma, vozne karte, polno močja, rojstne liste, legalizacijo dokumentov, prevode vseh vrst itd.

IVANKA ŽIVKO-MIRKOVIĆ
DRAGOMIR JADROŠIĆ

znani traductor público
Imamo tudi svojega odvetnika in javnega notarja

V isti pisarni lahko tudi naročite znane pakete "PAKEEXPORT" od 5-100 kg, ki prispejo domov v 25 dneh, sprejemamo pa za odposiljatev tudi pakete iz Buenos Airesa z novim in rabljenim blagom.

Glavni zastopnik: OTON FRESL
ZAHTEVAJTE VSA NAVODILA!

ZAHTEVAJTE CENIKE PAKETOV!

svojih rojakov in slovenskega ljudstva do Barage, v tako prisrčnih prizorih, kot jih naša zemlja dotlej menda ni poznala.

Morda so se že nekaj let štajerci tako zaupno gnetli okrog novega škofa Slomška, drugod po Sloveniji gotovo še ni bilo tako domačega občevanja s kakšnim škofom. So že tudi prej škofo slovesno sprejemali, a to je bilo vse bolj uradno, bolj znak spoštovanja in pokorščine, kot izraz ljubezni. Baraga ni bil krajevni ordinarij, sprejemi niso bili naročeni, vse je privrelo iz srca. Komaj pet let po dokončni odpravi tlačanstva se je tak visok gospod pomešal med ljudi, obujal z njimi stare spomine in jim pripovedoval indijanerice. Kako je moralo to dvigniti socialno zavest ljudstva!

Potem se je vrnil v Ameriko. V svoji bližini je imel vedno slovenske duhovnike, ki so mu bili najljubši. Delati za domovino ni mogel več, zanjo je le še čutil. Gotovo pa ga je tolažilo prepričanje, ki ga je moral prinesiti seboj z drugega obiska, da je storil tudi za svoje rojake svojo dolžnost, da rodi njegovo delo doma dobre sadove in da ga uspešno nadaljujejo drugi.

Mi pa si ob tej stoletnici želimo novega Baragovega posvečenja in novega njegovega triumfalnega pohoda po vsej zemlji, kjer prebivajo Slovenci.

Globoko užaloščena sporočava vsem znancem in prijateljem, da nam je na Stari Vrhniki dne 28. avgusta 1953 v 81 letu starosti umrla naša srčno ljubljena mama gospa

Frančiška Ogrin roj. Suhadolnik

posestnikova žena.

K večnemu počitku so jo položili na pokopališču na Stari Vrhniki.

Ljubljeno mamu priporočava v blag spomin in molitev.

Zalujoči

Matevž Ogrin, sin z ženo Frančiško, Marta in Elizabeta

Ogrin, vnukinji v imenu vsega sorodstva.

Buenos Aires, Stara Vrhnika, 24. septembra 1953.

V Qld. sta Pepca in Martin Šilec dobila sina, ki je pri krstu dobil ime Martin.

Pravna posveovalnica "Svobodne Slovenije"

Pred kratkim je prizivna inštanca delavskega sodišča v Buenos Airesu razsodila, da je treba zakon šte. 9688, ki govori o obratnih neizgovodih, široko interpretirati. Sodišče pravi, da zakon sam ne vsebuje definicije o obratni neizgovodi. Zato je sodniku na prosto dano, da z ozirom na okoliščine, v katerih se je nezgoda pripetila in z ozirom na ustavno določila o pravicah delavca in pravicah družine, presoja naravo neizgovode in njeno zvezo z delom.

Z ozirom na ta izrek je bila razveljavljena sodba prvega sodišča, ki ni priznala kot obratno neizgovodo smrt nekega delavca, ki je umrl zaradi srčne kapi. Prvo sodišče je namreč reklo, da ni bila smrt v nobeni direktni vzročni zvezi z delom. Prizivna inštanca pa se je postavila na drugo stališče. Ni potrebno, da je smrt v direktni vzročni zvezi z delom. Tudi ako je samo v indirektni vzročni zvezi, je smatrati smrt za obratno neizgovodo in je dolžan delodajalec plačati svojem odškodnino, ki jo zakoni predpisujejo. Prizivna inštanca je smatrala smrt delavca za srčno kapjo kot posledico nekega udara, ki je zadel delavca pred osmimi meseci pred smrtjo v istem podjetju. Ta udarec je poslabšal delavčovo zdravstveno stanje in je njegova smrt, če ne v direktni, pa vsaj v indirektni zvezi z delom.

Ta sodba je važna za vse delavce oz. za njih svojce. V mnogih smrtnih primerih ne bo namreč težko dokazati indirektno vzročno zvezo z delom (s kakim udarcem pri delu, s prehladom ali drugo boleznijo, dobljeno pri delu).

STAVBARSTVO

Jože Rus

CALLE MOLINA 1114

LINIERS

CAPITAL

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascanie

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 38-0122

Buenos Aires

RESTAVRACIJA - BAR

LJUBLJANA

Avda. del Trabajo 5986 — Capital

Izvrstna domača hrana. Dobra pijača. Za zaključene družbe na razpolago posebna seba. Vsem rojakom se priporočata.

G O D E C - Š E R J A K

EUROPAK

CANGALLO 439, oficina 119, I. nadstropje — T. E. 30-5224, Bs. Aires

Pošilja Vašim svojcem v domovino po najhitrejši poti iz svojega skladišča v Trstu vse vrste živil.

Paketi prispejo v roku približno 25 dni

Garantiramo kot doslej vsako delno ali popolno izgubo. Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših carinskih odredbah oproščeni carine. Za primer Vam navajamo nekaj naših STANDARD PAKETOV:

Paket šte. 2.	\$ 67.—	Paket šte. 9.	\$ 110.—
4.50 kg sladkorja		1 kg kave Santos Ia	
Paket šte. 4A	\$ 80.—	2 kg riža	
4.50 kg riža		1.50 kg sladkorja	
Paket šte. 5.	\$ 139.—	Paket šte. 16.	\$ 146.—
4 kg riža		2 kg kave Santos Ia	
5 kg sladkorja		1.50 kg riža	
Paket šte. 32.	\$ 325.—	1 kg sladkorja	
3 kg kave Santos Ia		Paket šte. 20A	\$ 180.—
2.50 kg riža		3 kg kave Santos Ia	
2 kg sladkorja		1.50 kg riža	
0.50 kg mlečne čokolade		Paket šte. 28.	\$ 246.—
0.50 kg holandskega kakaa		3 kg kave Santos Ia	
0.25 kg Ceylon čaja Ia		3 kg riža	
0.25 kg popra v zrnih Singap.		3 kg sladkorja	

Moko, riž in sladkor odposiljamo tudi v vrečah po najugodnejših cenah. Vse vrste zdravil odposiljamo z letalsko pošto.

Iz Republike Argentine odposiljamo pakete s hrano, tekstilnim blagom in starim blagom, ki nam jih prinesejo stranke in to proti minimalni odškodnini, ki je mnoga manjša, kakor pa vrednost časa, ki ga izgubite sami z odposiljativjo takega paketa.

Nove uradne ure od 9.30 dop. neprestano do 18. ure pop. razen ob sobotah, ko so uradne ure od 9.30 do 12. ure dop.

Iščemo zastopnike v notranjosti republike, do tedaj pa pošiljajte pošto na ali bančna nakazila na AGENCIA EUROPAK.